

Recordant les primeres Jornades d'Estudis Locals, 1994. Memòria gràfica

Gabriel Pieras i Salom

Cronista oficial de la ciutat d'Inca

Fa 25 anys s'iniciaren les Jornades d'Estudis Locals d'Inca. El regidor de Cultura Antoni Alorda Vilarrubias juntament amb Damià Pons i Pons foren els primers que tengueren la idea. Després s'hi ajuntaren Pere Rayó Bennàssar i Gabriel Pieras Salom. Es va decidir que tendrien lloc els dies 6 i 7 de maig d'aquell any 1994. Després es varen escollir les persones que formarien part de la Comissió Científica, que seria l'encarregada de vetllar per la qualitat dels treballs presentats i moderar els comunicants. Aquesta quedà formada per Antoni Alorda, Maria Barceló, Joana Maria Seguí, Pere-Joan Llabrés, Pere Rayó i Pere Fullana. Al mateix temps es va nomenar una Comissió Organitzadora que va ser composta per Joan Ensenyat Quintana, bibliotecari, Pere Rayó Bennàssar i Gabriel Pieras Salom.

Les primeres Jornades d'Estudis Locals d'Inca es varen portar a terme durant els dies 6 i 7 de maig de l'any 1994. La participació fou abundosa. Va concloure amb una taula rodona amb la intervenció de Maria Barceló Crespí, Arnau Company Mates, Agustí Colomines i Gabriel Ensenyat Pujol. Cal dir que la premsa escrita, la ràdio i la televisió en donaren una àmplia informació.

Comissió Organitzadora

Gabriel Pieras, cronista oficial de la ciutat.

Joan Ensenyat Quintana, bibliotecari.

Pere Rayó Bennàssar, historiador de l'art.

Comissió Científica

Maria Barceló Crespí.

Pere Fullana Puigserver.

Pere-Joan Llabrés i Martorell.

Pere Rayó i Bennàssar.

Joana Maria Seguí Pons.

Es va comptar amb la col·laboració de la Comissió de Cultura del CIM.

En va fer la presentació Antoni Alorda Vilarrubias, regidor de Cultura,

Educació i Esports de l'Ajuntament d'Inca.

COMUNICANTS

- GUILLEM ROSSELLÓ BORDOY
Mecanismes de formació de la toponímia àrab al *djuz* d'Inca.
- JOAN MIRALLES I MONTSERRAT
Entorn de l'impost del monedatge d'Inca de 1329.
- M. ANTÒNIA MATAS RIUTORT / AINA M. VIDAL MATEU
Esclaus a Inca al llarg del segle XV.
- PERE FIOL I TORNILA
Creació i consolidació del monestir de Sant Bartomeu d'Inca.
- PERE-JOAN LLABRÉS MARTORELL
Un retaule d'Oms, signat i datat (1529-93).
- EMILIO BEJARANO GALDINO
El sector ganadero de Inca en el siglo XVIII.
- GABRIEL PIERAS SALOM
El problema de l'aigua a Inca en el període de 1849-1850.
- MIQUEL PIERAS VILLALONGA
El procés d'industrialització i organització del temps en el treball.
- MIQUEL A. MARQUÈS SINTES / MIQUEL PIERAS VILLALONGA
Temps lliure i oci a Inca i a Alaior.
- ANTONI MARIMON RIUTORT
Inca i les guerres de Cuba i de les Filipines de 1895-98.
- PERE FULLANA PUIGSERVER
El Cercle d'Obrers Catòlics d'Inca (1900-1910).
- ARNAU COMPANYY I MATES
La premsa comarcal i local a Mallorca. Aproximació a la premsa d'Inca.
- BARTOMEU CARRIÓ I TRUJILLANO
La Veu d'Inca. Un setmanari catòlic i nacionalista.
- DAMIÀ PONS I PONS
El certamen literari d'Inca de l'any 1905.
- PERE RAYÓ BENNÀSSAR

L'arquitectura a Inca durant el segle XX (1900-1940).

- SANTIAGO CORTÈS I FORTEZA I JOAN PARETS SERRA
Aproximació al fet musical d'Inca.
- DAMIÀ PERELLÓ I FEMENIA
Sa Revetla d'Inca. Una visió des del 1991.
- JOSEP BENÍTEZ MAYRATA / FRANCISCA VIVES AMER
El recull toponímic d'Inca per a la nova cartografia de Balears.
- MÀXIM CAMPILLO ILLAN / SEBASTIÀ SERRA BUSQUETS
Emigració i immigració a Inca.
- MIQUEL SBERT I GARAU
L'ensenyament en català a la comarca d'Inca.

A més dels noms dels participants, podem veure aquests en el moment de la presentació de la seva comunicació, alguns d'ells, com també cita Mn. Santiago Cortès en el seu treball commemoratiu, no tenen la seva obra publicada al primer volum.

Autor de les fotografies: Gabriel Pieras Salom.

**ÀREA DE CULTURA
AJUNTAMENT D'INCA**

**I JORNADES
D'ESTUDIS LOCALS**

**INCA
6 i 7 de maig de 1994**

**Lloc:
CASAL DE CULTURA
(Carrer d'En Dureta, 5)**

I JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

INCA, 6 i 7 de maig de 1994

Aquestes jornades, que enguany realitzam per primer cop, tenem com a objectiu afavorir l'elaboració de treballs, o estudis, que tinguin el seu camp temàtic a Inca. No pretenem esser exclusives de cap dels diversos àmbits científics o culturals, sinó abraçar tots aquells tractats que facin referència a la nostra ciutat d'Inca. Els estudis econòmics, geogràfics, antropològics, literaris, històrics, etc..., hi trobaran sempre una bona acollida, perquè la nostra pretensió no és altra que la de donar a hom qui vulgui l'oportunitat de posar en comú, de contrastar les seves recerques amb altres que, com ell, estam interessats en un millor coneixement del nostre passat i present. No esperam, per tant, res més que generar un marc dins el que es pugui donar cabuda a tots aquests treballs i qual altra sigui també un possible incentivador de la realització d'aquests treballs.

Amb aquestes I JORNADES D'ESTUDIS LOCALS volem començar un camí que any rera any ens vagi dotant de les eines necessàries per un millor coneixement de la nostra realitat, amb l'objectiu que en un futur no massa llunyà puguem entendre millor el perquè del nostre poble.

ANTONI ALORDA VILARRUBIAS
Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Inca

COMISSIÓ CIENTIFICA

La Comissió Científica encarregada de realitzar la selecció de les comunicacions presentades estarà formada pels següents membres:
MARIA BARCELO CRESPI, PERE FULLANA PUIGSERVER, PERE-JOAN LLABRES I MARTORELL, PERE RAYÓ I BENYASSAR, JOANA MARIA SEGÚ PONS.

PROGRAMA

DIVENDRES, DIA 6 DE MAIG
20:30 H Inauguració de les I Jornades d'Estudis Locals.
- Conferència de Gabriel Pteros Salom amb el tema "L'estat actual dels estudis sobre Inca".
- Parlament: "La importància de les recerques locals".

DISSABTE, DIA 7 DE MAIG
10 a 14 H Presentació de comunicacions.
14:30 H Dinar (tots els participants que hagin presentat comunicacions seran convidats per l'Ajuntament).
16 a 18 H Presentació de comunicacions.
18:30 a 20 H Taula rodona: "Reflexió sobre la recerca en l'àmbit de la microhistòria"
Participants: Pere Fullana Puigserver, Maria Barcelo Crespi, Onofre Vaquer Benyassar, Pere-Joan Llabrés i Martorell, etc.

COMUNICACIONS

- El termini de presentació de comunicacions acaba dia 15 d'abril de 1994.
- Hauran de tenir un màxim de 25 folis.
- Durant les Jornades, el temps d'exposició de cada comunicació serà de 15 minuts.
- L'Ajuntament d'Inca procedirà a l'edició de les comunicacions.

RESGUARD DE LLIURAMENT DE LES COMUNICACIONS

Nom i llinatges: _____
Adreça: _____
Telèfon: _____
Comunicació a presentar: _____

El termini d'inscripció acaba el 29 de febrer de 1994.
El termini de presentació de comunicacions acaba el 15 d'abril de 1994.

Inca, _____ de 1994
Exemplar per a l'Institució

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

Nom i llinatges: _____
Adreça: _____
Telèfon: _____
Comunicació a presentar: _____

El termini d'inscripció acaba el 29 de febrer de 1994.
El termini de presentació de comunicacions acaba el 15 d'abril de 1994.

Inca, _____ de 1994
Exemplar per a l'Ajuntament

14 • Diari de Mallorca
Domingo, 8 de mayo de 1994

Part Forana

Inca clausura con éxito las I Jornadas de Estudios Locales

Veinticinco trabajos relacionados con la ciudad fueron presentados al certamen

A.C. Inca.
Un total de 25 trabajos relacionados con diversos aspectos de la ciudad de Inca fueron presentados durante este fin de semana en lo que han sido las Primeras Jornadas de Estudios Locales de Inca. Estas jornadas se clausuraron ayer por la tarde con una mesa redonda en donde se debatieron los diversos aspectos tratados durante las presentaciones del viernes y de ayer mismo y la problemática entorno a la investigación y estudio de cada uno de los temas.

La participación en estas Primeras Jornadas ha sido considerada un éxito por parte de los propios participantes y de los organizadores, al haber sido muy alto el número de trabajos presentados.

ando éstas con coloquios sobre los temas expuestos, que abarcaron aspectos varios de la ciudad desde la toponimia árabe de Inca, pasando por el tema de la esclavitud, religión, ganadería, industria, prensa, arquitectura y música. Las jornadas se clausuraron con una mesa redonda para definir y evaluar los trabajos presentados y la problemática actual para llevar a cabo estudios, así como la continuidad de nuevas ediciones de estas jornadas de estudios locales en Inca.

Publicaciones
Los 25 trabajos presentados en estas primeras jornadas de estudios locales y también conarales serán

Momento de la presentación de las comunicaciones, ayer, en el Casal de Cultura de Inca. Foto: TORO

48

Presentación de las "I Jornades d'Estudis Locals"

Las mismas se celebrarán los días 6 y 7 de mayo

Organizadas por el Area de Cultura del Ayuntamiento inquense, se celebrarán el próximo mes de mayo las "I Jornades d'Estudis Locals". Que pretende que todos los investigadores que hayan realizado algún trabajo sobre Inca puedan presentar el mismo y posteriormente el Ayuntamiento proceder a la edición de dichos trabajos.

Junto al regidor de Cultura Antoni Alorda, estaban presentes los miembros de la Comisión Científica sobre las "jornades". Maria Barceló; Joana Maria Seguí, inquense que realizó el Pregón en el pasado "Dijous Bo", el canónigo inquense Mn. Pere Llabrés, Pere Rayó, catedrático del Institut Beranguer d'Anoia de Inca, que recientemente ha editado el libro de "Itineraris urbans", Pere Fullana, director de la Gran Enciclopèdia de Mallorca.

Ellos son los que estudiarán los distintos trabajos que se presenten sobre el tema.

Hay una Comisión organizadora que está inte-

Presentación de las Jornades

grada por Gabriel Pieras, cronista oficial de la ciudad, el bibliotecario Joan Enseñat y el propio Pere Rayó.

Habrà una disertación de Gabriel Pieras, que hablará sobre el estado de la investigación en la ciudad. Igualmente los que presenten trabajos de investigación podrán presentar los mismos.

Lo que se pretende en dichas jornadas es estimular a las personas que tengan trabajos de investigación que los presenten y que poco a poco se vaya ampliando la bibliografía de temas sobre Inca.

La Comisión Científica es optimista sobre las Jornades, y señaló que esta convocatoria creía que sería positiva para la ciudad. Animó a los inte-

resados a que presentasen dichos trabajos de investigación. Estas jornadas estan abiertas a todas las personss que pueden presentar el número de trabajos que consideren oportunos.

La fecha de inscripción finalizará el día 28 del presente mes de febrero, ya que se pretende conocer el número aproximado de aportaciones que se realizarán.

Alorda, señaló que era el primer paso que se realizaba esperando que esta convocatoria tendría continuidad en los años venideros.

G. Coll

Fig. 1. Cartell descriptiu de les primeres Jornades situat a l'escenari

Éxito de participación y de calidad en las I Jornades d'Estudis Locals

La ciudad ha sido pionera en este tipo de actividades en la «part forana»

P. CASTELLÓ BERGAS
TEXTO Y FOTO

De éxito inesperado de participación y de calidad de los trabajos pueden calificarse los escritos presentados en las I Jornades d'Estudis Locals celebradas en Inca, ciudad pionera en este tipo de actividades en la *part forana*. La organización de este acto corrió a cargo del área de Cultura del Ajuntament d'Inca.

La conferencia de Gabriel Pieras Salom abrió estas jornadas el pasado viernes. El cronista oficial de la ciudad ofreció su perspectiva en torno a la ciudad. Los estudios que está haciendo en el archivo municipal y parroquial hacen referencia al ámbito de las ciencias sociales. Pieras destacó como fuentes los órganos de gobierno, estadísticas, contabilidades, proceso industrial, programas y colecciones festivas y la prensa.

A continuación intervino Agustí Colomines, de la Universitat de Barcelona de Estudis Contem-

A la búsqueda de la continuidad

Entre todos los participantes hubo un sentimiento general: deben tener continuidad estas jornadas de estudios locales.

ranis, historiador con larga experiencia de la historia local.

Ayer sábado, en la presentación de comunicaciones, participaron miembros de la «Gran Enciclopèdia de Mallorca», con su director ejecutivo, Pere Fullana Puigserver, al frente, además de Guillem Rosselló, di-

rector del museo de Mallorca.

Por la UIB tomaron parte los profesores Joan Miralles, Tomeu Carrió, Sebastià Serra, Maria Barceló, Joana Maria Seguí y Gabriel Ensenyat.

Los investigadores Pere Llabrés, Pere Rayó y Damià Pons también tomaron parte activa, así

como los jóvenes licenciados Miquel Pieras y Miquel Marqués, con un elevado nivel académico.

Según el director ejecutivo de la «Gran Enciclopèdia de Mallorca», Pere Fullana, si continúa este evento, «en varios años habrá un buen bagaje para conocer mejor la historia y la realidad local».

Fig. 2. Maria Barceló Crespi

Fig. 3. Joan Miralles Montserrat

I JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Els passats dies 6 i 7 de maig tingueren lloc a la sala d'actes del Casal de Cultura les I Jornades d'Estudis Locals, amb un gran èxit de participació. S'hi presentaren 24 comunicacions, totes referides a Inca.

Els participants foren: Guillem Rosselló Bordoy, Joan Miralles Montserrat, Maria Antònia Matas, Aina Maria Vidal, Pere Fiol Tornila, Pere Llabrés Martorell, Emilio Bejarano Galdino, Gabriel Pieras Salom, Miquel Pieras Villalonga, Miquel Antoni Marquès, Antoni Marimon Riutort, Pere Fullana Puigserver, Guillem Coll Morro, Arnaú Company Mates, Bartomeu Carrió Trujillano, Damià Pons i Pons, Joan Alegret Llorens, Josep Coll Terrasa, Pere Rayó Bennàssar, Joan Parets Serra, Santiago Cortès Forteza, Damià Perelló Femenia, Francesca Vives Amer, Josep Benítez Mairata, Máximo Campillo Illan, Sebastià Serra Busquets, Martí Janer Torrens, Miquel Sbert Garau, Maria Barceló Crespi, Gabriel Ensenyat Pujol i Agustí Colomines Company.

Com a assistents, les Jornades comptaren amb la presència de Catalina Sans Aguilar, Andrea Sans Aguilar, Simon Gual Truyol, Mercè Puig Vinyeta, Maria Antònia Gomila Grau, Maria Rosa Planas Ferrer, Maria Concepció Planas Ferrer, Josep Manuel Domínguez, Sebastià Riutort Taberner, Pedro Pablo Delgado Alemany, Encarnación Ramos Díaz, Jaume Llompарт Salvà, Bernat Amengual Martorell i Antònia Oliver Trobat.

Finalment, cal assenyalar que en el transcurs d'enguany l'Ajuntament d'Inca procedirà a l'edició de les diverses comunicacions i conferències que es realitzaren durant aquestes I Jornades i a la convocatòria, per l'any vinent, de les II Jornades d'Estudis Locals.

BONES VACANCES A TOTS ELS SUBSCRIPTORS!

Us informam que fins el proper mes de setembre aquest full no tornarà sortir al carrer. Amb la confiança que durant aquest primer mig any de vida us haurà mantingut informats de tots els nostres actes, rebeu una salutació ben cordial i fins d'aquí a dos mesos.

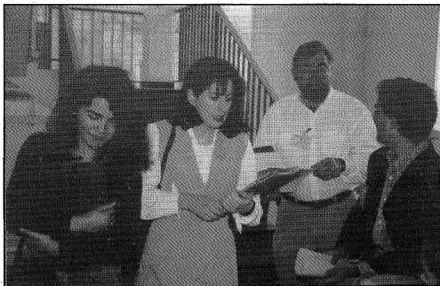
Si voleu rebre gratuïtament aquest full a casa vostra, adreçau-vos a l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de l'Ajuntament

HO EDITA:

AJUNTAMENT D'INCA

**ÀREA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS**

De bon mati els participants s'inscriuen i reben de l'organització, la credencial.

Moment en que el Professor Sebastià Serra i el jove estudiant Maxim Campillo donen lectura a la seva Ponència baix l'atenta mirada de Joana Maria Seguí Pons.

Les I Jornades d'Estudis Locals resultaren brillants i participades

Divendres, a vespre, i dissabte tot el dia, tingueren lloc a la nostra Ciutat les PRIMERES JORNADES D'ESTUDIS LOCALS, organitzades per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament. A les nou del precitat dia, divendres, hi hagué l'obertura. Donà la benvinguda als participants el regidor Antoni Alorda Vilarrubias i començà, tot seguit, la conferència de Gabriel Pieras Salom, que tractà sobre L'ESTAT ACTUAL DELS

ESTUDIS SOBRE INCA. Seguí un altre parlament a càrrec del Professor Agustí Colomé que versà de L'IMPORTÀNCIA DE LES RECEPCIONS LOCALS. Tançà aquesta primera part el Regidor Antoni Alorda qui, en encertades paraules agrafé els anteriors parlaments i emplaçà als assistents al plat fort del dissabte, diada completa on es llegirien les vint-i-quatre ponències presentades. Entre els participants hi

poguerem veure als Professors i Investigadors Guillem Roselló i Bordoy, Joan Miralles Montserrat, Pere Fiol i Tornila, Pere J. Llabrés i Martorell, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Pieras Salom, Miquel Pieras Villalonga, Arnau Company Mates, Danià Pons i Pons, Bartomeu Carró, Pere Rayó Bennassar, Santiago Cortés, Joan Parets i Serra, Joan Alegrat, Francesca Vives, Josep Benítez, Miquel Sbert i un

llarg, molt llarg etc. A més d'aquests investigadors hi havia els Regidors Inquers Bernat Abdó Amengual, Pere Rotger i Antoni Armentgol.

El dissabte es va dur a terme el que podem dir exposició de temes. La diada es féu baix aquest ordre següent:

ORDRE D'EXPOSICIÓ DE LES PONÈNCIES
 9:30 a 10 hores. Inscrició i lliurament de credencials.
 10 a 11 hores. Moderadora Maria Barceló Crespi.
 11 a 12 hores. Moderadora Maria Barceló Crespi.
 12 a 12:15 hores. Desgans.
 12:15 a 13:30 hores. Mo-

Miquel Pieras Villalonga - Procés d'industrialització i organització del temps (finals segle XIX-1936).

Miquel A. Marqués/ Miquel Pieras - Moviment associatiu a dos pobles industrials: Inca i Alaior. Comparació de dos models.

Antoni Marimón - Inca i les guerres de Cuba i Filipines.

Pere Fullana Puigserver - El Cercle d'Obrers Catòlics d'Inca.
 12 a 12:15 hores. Desgans.
 12:15 a 13:30 hores. Mo-

Colloqui.

16 a 16:45 hores. Moderador Pere Llabrés Martorell. Pere Rayó - L'arquitectura a Inca en el segle XX (1900-1945).

Joan Parets/Santiago Cortés - Aproximació al fet musical-inquers.

Dania Perelló Pomenia - Estudi sociològic i antropològic sobre la Ravella d'Inca.

16:45 a 17:30 hores. Moderadora Joana Maria Seguí Pons.

Francesca Vives/Josep Martínez - El recull toponímic.

INCA, 6 i 7 DE MAIG '94

Fig. 5. M. Antònia Matas Riutort / Aina M. Vidal Mateu

I JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

INCA — 6 i 7 — MAIG — 1994

Ajuntament d'Inca

Fig. 6. Pere Fiol i Tornila

Fig. 7. Pere-Joan Llabrés Martorell

Fig. 8. Emilio Bejarano Campillo

Fig. 9. Gabriel Pieras Salom

Fig. 10. Miquel Pieras Villalonga

Fig. 11. Miquel A. Marquès Sintes / Miquel Pieras Villalonga

Fig. 12. Antoni Marimon Riutort

Fig. 13. Pere Fullana Puigserver

Fig. 14. Arnau Company Mates

Fig. 16. Josep Coll Terrassa

Fig. 17. Joan Alegret Llorens

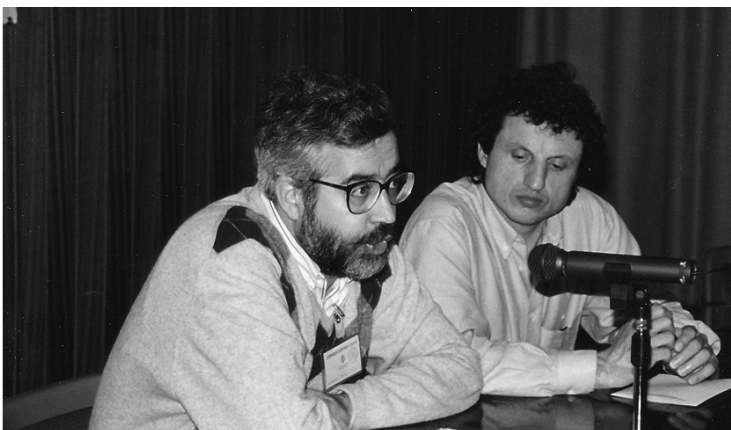

Fig. 18. Damià Pons i Pons

Fig. 19. Miquel Sbert Garau

Fig. 20. Preparant les acreditacions i la documentació

Fig. 21. Joan Ensenyat i Miquel Genestra actuant de secretaris

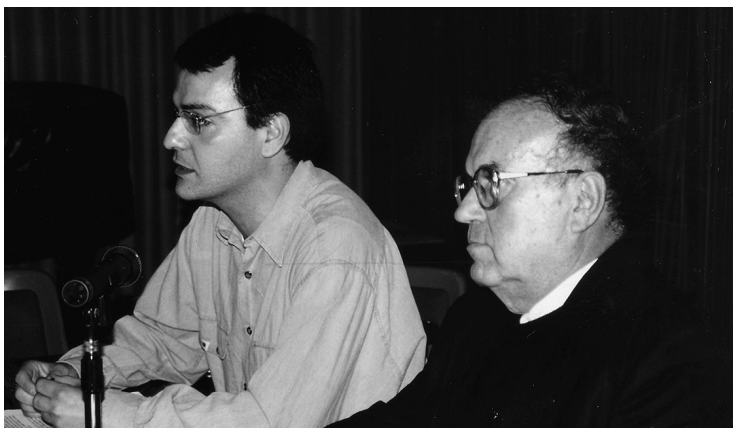

Fig. 22. *Damià Perelló Femenia*

Fig. 23. *Martí Janer Torrens*

Fig. 24. *Màxim Campillo Illán / Sebastià Serra Busquets*

Fig. 25. Josep Benítez Mayrata / Francisca Vives Amer

Fig. 26. Guillem Coll Morro

Fig. 27. Pere Rayó Bennàssar

Fig. 28. Santiago Cortès Forteza / Joan Parets Serra

Fig. 29. Taula rodona amb Maria Barceló, Arnau Company, Agustí Colomines i Gabriel Ensenyat

Fig. 30. Guillem Rosselló Bordoy

Fig. 31. Vista general de la sala de conferències del Casal de Cultura